

Kiss Henriett

KÓRUSOLIMPIA GRAZBAN

Ha valaki meghallja az olimpia szót, szinte biztos, hogy legelőször a négyévente megrendezésre kerülő, világméretű sportversenyre gondol. Különösen így van ez ebben az évben, amikor sokan izgatottan várjuk (vártuk) a pekingi ötkarikás játékokat.

Ha egy karnagy vagy kórusénekes hallja meg az olimpia szót, a sportesemény mellett talán most már a kórusolimpia is eszébe jut. 2000 óta ugyanis a kórusoknak is rendeznek olimpiát. Az első ilyen versenyt, az új évezred kezdetén, Linzben tartották meg. A kétévente következő olimpiáknak Busan (Dél-Korea, 2002), Bréma (2004), majd Xiamen (Kína, 2006) adott otthont. A legutóbbi versenyre idén, július 9-19. között, ismét egy ausztriai városban, ezúttal Grazban került sor.

A kórusolimpiák fő szervezője a frankfurti székhelyű INTERKULTUR Alapítvány. Az olimpia az elmúlt közel egy évtizedben a világ legnagyobb kórusversenyévé nőtte ki magát. A hivatalos adatok is ezt igazolják: több mint 90 nemzet, 1000 énekar, 100.000 énekes és több millió zenebarát „kovácsolódott össze” ezeken az eseményeken. A grazi transzparensen olvasható mottó is ezt fejezte ki: „Singing together brings nations together” (szabad fordításban: „A közös éneklés összekovácsolja a nemzeteket”). Az olimpiai gondolat jegyében azonban a kórusolimpiákon is első-sorban a részvétel fontosságát hangsúlyozzák a szervezők. A kórusolimpiák sajátossága, hogy amíg más, nagy hírű kórusversenyek csak a nemzetközi élmezőnybe tartozó kórusoknak adnak versenyzési lehetőséget, addig a kórusolimpiákon különböző színvonalú amatőr énekarok is megmérettethetik magukat.

Idén Grazban versenyezhetek a résztvevő együttesek. Az osztrák városban júliusban két hétig a kórusmuzsikáé volt a főszerep. Stájerország fővárosában nem szokatlan az ekkora nyüzsgés. 2003-ban már Grazra tekintett a világ, de legalábbis Európa, hiszen abban az esztendőben a Mura-parti város volt Európa Kulturális Fővárosa. A kultúra Grazban a mindennapoknak is része. A graziak városukat az európai kultúra találkozási pontjának tartják. Nem utolsó sorban pedig azt is meg kell említeni, hogy a grazi óváros az UNESCO világörökségének része.

Az idei kórusolimpián 93 országból 441 kórus vett részt. Mindegyik kontinens képviseltette magát. A sok jelentkező kórust egyszerre nem tudta volna befogadni a város, így két részben rendezték meg a versenyt. Az első részre július 9-13., a másodikra július 15-19. között került sor. Jómagam a Palotásy János Vegyeskar énekeseként az első részben vettem részt, ennek a pár napnak a tapasztalatait osztom meg az olvasókkal.

A kórusolimpia a résztvevő kórusok színpompás felvonulásával kezdődött. Ezután

került sor a hivatalos megnyitó ünnepségre, ahol az osztrák zenekultúrából kaphattunk egy kis ízelítőt. Az ünnepség keretében felvonták az olimpiai zászlót, ami a kórusolimpia legjelentősebb jelképe. Elhangzott a hivatalos kórusolimpiai fanfár (Hidas Frigyes magyar zeneszerző munkája) és az Olimpiai himnusz. (Karl Ernst német zeneszerző dala). A grazi olimpiára külön himnusz is készült: Franz M. Herzog komponálta a *City of my heart* című számot. Megkondították a kórusolimpia másik jelentős szimbólumát, a harangot is. Szokás szerint a harangzúgással veszi kezdetét a verseny.

A grazi kórusolimpián összesen 28 kategóriában lehetett indulni. Az első héten a kategóriák felében zajlottak a versenyek. A verseny első fordulója kvalifikációs forduló volt. Minden kategóriában öttagú nemzetközi zsűri pontozta a versenyművek előadását. A zsűri minden mű előadásánál külön pontokkal értékelte az intonációt, a kórushangzást, a kottahűséget és a művészi összbenyomást. Az összesített pontok alapján bronz diploma, ezüst diploma, illetve arany diploma minősítést adtak ki ebben a versenyszakaszban. Ezen túlmenően, az egyes eredményeken (arany, ezüst, bronz diploma) belül, a pontszámok alapján tíz fokozatot különítettek el. A leggyengébb fokozat az I-es volt, a legerősebb pedig a X-es. Minden kategóriából az arany diplomát nyerő kórusok jutottak tovább a második fordulóba, ahol egy teljesen új, héttagú nemzetközi zsűri előtt kellett énekelniük. Ebbe a fordulóba becsatlakoztak olyan kórusok is, amelyek már más nemzetközi versenyeken díjat nyertek, valamint olyan kórusok, akiket különböző országok, oktatási és kulturális minisztériumok, városok, intézmények stb. delegáltak. A második fordulóban elért pontszámok alapján bronz-, ezüst- és aranyérmeket nyertek a résztvevők. Az aranyérmesek közül legmagasabb pontszámot elérő kórus lett a kategória győztese, vagyis a versenyszám olimpiai bajnoka. A díjkiosztó ünnepségen, ahogyan az az olimpiai sportversenyeken is szokás, a győztes kórus tagjai és karnagyuk tiszteletére eljátszották a nemzeti himnuszot és felhúzták az ország zászlaját.

A versenyprogramok mellett más programok is helyet kaptak a közel egy hétben. Minden kórus adott egy ún. barátságkoncertet (Begegnungskonzert/encounter concert) Graz és a környező települések templomaiban, terein, vagy éppen koncerttermében. Különböző témájú szakmai előadásokat lehetett meghallgatni, de be lehetett kapcsolódni a nemzetközi workshopok munkájába is. A zeneműkiadóknak szintén jó bemutatkozási lehetőséget jelentett ez a rendezvény. Akinek ezek után még mindig maradt szabad ideje, az kirándulhatott: felfedezhette a város, a környék, az ország turisztikai látnivalóit.

Az eddigi kórusolimpiákon már nagyon sok magyar kórus vett részt, de városunkból, és szűkebb környezetünkéből, a Jászságból még most indult először énekkar ezen a versenyen. A Palotásy János Vegyeskar nem kell bemutatni a Jászsági Évkönyv olvasóinak. Városunk legrégebbi múltra visszatekintő amatőr énekkara tavaly

A kórus bemutatkozása az Irgalmasrendiek templomában.

Fotó: Sebők Miklós

ünnepelte fennállásának 145. évfordulóját.¹ A kórus életében jelentős esemény volt a kórusolimpiai fellépés. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt írom, hogy a kórus történetének egyik legfontosabb versenye volt a grazi kórusolimpia.

Az énekkar a Q16-os számú, Musica Sacra (egyházzene) kategóriában indult. Az Irgalmasrendiek templomában (Kirche der Barmherzigen Brüder) zajló első fordulóban, rajtunk kívül, egy-egy japán, cseh, román, indonéz és ausztrál kórus indult. Magyarországról a jászberényi énekkar mellett a tatai Esterházy Énekegyüttes és a soproni Kórus Spontánusz versenyzett.

A versenyprogramban két régi mester, Jacobus Gallus *Ecce quomodo* és Alessandro Scarlatti *Exsultate Deo* című művét énekeltük, majd egy kortárs magyar zeneszerző, Csemiczky Miklós *Pater noster* következett. Az utolsó műsorszám Kodály Zoltán nagyszabású 114. Genfi zsoltára volt, Réz Lóránt orgonakíséretével. A zsűri a produkciót 15,96 pontra értékelte, ami ezüst diplomát ért. Az ezüst diploma minősítésen belül ez a pontszám a VI-os fokozatot jelentette.

¹ Az évkönyv olvasói a tavalyi kiadványban olvashatták Szabó Jánosné igazgató asszonynak a Városi Könyvtár és Információs Központban a 145 éves Palotásy János Vegyeskar jubileumi kiállításának megnyitó ünnepségén elhangzott beszédét. Szabó Jánosné: „A dal szívből ered, s szívhez vágy újra repülni.” In: Jászsági Évkönyv 2007, 336-339. oldal

A kórus a versenyprogramon kívül énekelt egy „barátságkoncerten” is, a Mariahilferplatz-on. Itt reneszánsz és barokk szerzők műveit adtuk elő, de magyar kórusművek előadásának is tapsolhatott a grazi közönség. Ezen a fellépésen Farkasné Szőke Tünde kísért bennünket zongorán.

A Palotásy János Vegyeskar karnagyától, Bedőné Bakki Katalintól már megszokhattuk a nagyszabású terveket. Elég, ha csak a Jászberényi Nyár rendezvénysorozat keretében, a Nagyboldogasszony Római Katolikus Főtemplomban nyaranta megrendezett hangversenyekre gondolunk. A karnagy asszony ezúttal is mert nagyot álmodni. Az ő ötlete volt, hogy az énekkar elinduljon ezen a versenyen. A sok munka, ami a támogatások megszerzésével, az utazás megszervezésével és nem utolsósorban a kórus felkészítésével járt, meghozta a gyümölcsét. Az ezüst diploma méltán fog bekerülni a kórus féltve őrzött ereklyéi közé.

A magyar kórusok, a hagyományokhoz híven, ezen a kórusolimpián is szépen szerepeltek. A nemzetek éremtáblázatán Magyarország 21 éremmel (ebből 8 arany, 10 ezüst, 3 bronz) az előkelő hatodik helyet foglalta el. A dobogóra, az érmek számát tekintve, Kína, Ausztria és Oroszország került fel. Magyarország két olimpiai bajnok kórusral is büszkélkedhet: a kecskeméti Ars Nova Énekegyüttes Kiss Katalin karnagy vezetésével a hatodik kategóriában (vegyeskarok), a pécsi Bartók Béla Férfikar, Lakner Tamás együttese pedig a tizenötödik kategóriában (férfikarok) bizonyult a legkiválóbbnak.²

A magas színvonalon megrendezett grazi kórusolimpia értékelése után a szervezők bizonyára nem sokáig pihenhetnek, hiszen következik a folytatás: 2010-ben újra Kínában, ezúttal Shaoxing városában rendezik meg a hatodik kórusolimpiát.

² A kórusolimpia további eredményei a www.worldchoirgames.com honlapon tekinthetők meg.

CSAPATJÁTÉKOSOK – VEZETŐI PORTRÉK A NYOLCVANAS ÉVEK FŐSZEREPLŐIRŐL

Jászberény egykori tanácselnökével, Buzás Sándorral készített beszélgetés után vetődött fel, hogy érdemes lenne megismerni más, a 80-as években fontos szerepet játszó személyeket is. A Buzás Sándort, Jakus Zoltánt és Mosonyi Sándort bemutató portrékból felidéződik az elmúlt évtizedek jászberényi történelme is. Munkájuk során az általuk vezetett intézmény működése nagyban befolyásolta Jászberény életét. Nem magányosan, egyedül hagyva dolgoztak, hanem egy csapat élén érték el eredményeiket. Csapatjátékosok – de beosztásuk miatt mégis előtérbe kerültek, s így a város életének főszereplőivé váltak. Más szemszögből látták Jászberényt, ezért érdekes az, amit a beszélgetések során megtudtunk tőlük. Megtudhatjuk, mi motiválta őket, hogyan gondolkoztak, mit tettek Jászberényért. A három egykori vezető emlékei egyfajta hiánypótlásként jelennek most meg a Jászsági Évkönyv hasábjain. Azok az események, amelyekről interjúalanyaink beszéltek, a történelem-könyvekbe ugyan nem kerülnek be, de nekünk, jászberényieknek megkerülhetetlenek. Ők ugyanis egy olyan korszakban vittek fontos szerepet városunkban, amely időszokról írásos történelmi összefoglaló még nem jelent meg. Ezért is érdekes megnézni, hogy ők hogyan látják ezeket az éveket, mi is történt a tanács, a kórház, a rendőrség háza táján.

A portrékat a rendszerváltás időszakával zártuk. Még akkor is ezt az elvet követtük, ha a megkérdozettek aktív pályafutása tovább folytatódott. Szerkesztőségünk azzal adja közre az interjúkat, hogy másokat is emlékezésre, ill az emlékek felidezésére és leírására buzdít. Ha bárkinek érdemi hozzátenni- vagy pontosítani valója van a három beszélgetés tartalmához, akkor annak szívesen helyt adunk. (Szerk.)